

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

College van Gedeputeerde Staten
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

26 JULI 2017 / ppm

**Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging**
Directie Energie en Omgeving

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
5.1.2e

T [redacted] 5.1.2e
[redacted] 5.1.2e @minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-EO / 17118838

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum 25-07-17
Betreft Analyse jaarlijks ijkmoment 1 oktober 2017 gaswinning Groningen

Geacht college,

Hierbij ontvangt u de ambtelijke analyse vanuit de directie Energie en Omgeving van het Ministerie van Economische Zaken ten behoeve van het jaarlijks ijkmoment in het kader van het instemmingsbesluit gaswinning Groningen en de recente wijziging daarvan. De analyse en achterliggende informatie heeft u reeds donderdag 20 juli 2017 per mail ontvangen.

Deze analyse is eerder aangekondigd in de brief van 20 februari 2017 met kenmerk DGETM-EO / 17022694. Op basis van nieuw verworven kennis en de feiten en omstandigheden, gelet op de in artikel 36 van de Mijnbouwwet genoemde gronden, die de basis vormen van de analyse, zie ik op dit moment geen aanleiding om het besluit te herzien of aanvullende maatregelen te nemen.

Ik wil u vragen om op zijn laatst op 1 september 2017 een reactie te geven op deze analyse. Op 6 september 2017 staat een ambtelijk overleg gepland tussen het Ministerie van Economische Zaken en een vertegenwoordiging van de decentrale overheden in het aardbevingsgebied (de "kopgroep"). Dat overleg kan dan benut worden om de analyse en uw reactie daarop te bespreken. In september volgt het definitieve besluit over de nut en noodzaak van een verdere aanpassing van het besluit. Uiterlijk 1 oktober 2017 zal de Tweede Kamer hierover worden geïnformeerd.

Hoogachtend, [redacted] 5.1.2e

[redacted] 5.1.2e

Drs. J.M.C. Smallenbroek
Directeur Energie & Omgeving

TER CONSULTATIE

Analyse ten behoeve van het ijkmoment op 1 oktober 2017

Ten geleide

Zoals in de [Kamerbrief van 23 september 2016](#) is opgenomen, zal de komende vijf jaar jaarlijks, voor het eerst op 1 oktober 2017, een ijkmoment plaatsvinden van het besluit over de gaswinning uit Groningen. Het ijkmoment houdt in dat wordt bekeken of nieuw verworven kennis of verandering van feiten en omstandigheden, gelet op de in artikel 36 van de Mijnbouwwet genoemde gronden, aanleiding geven om opnieuw te kijken naar het besluit.

Conform de toezegging in de brief van 20 februari 2017 ontvangt u hierbij een analyse ten behoeve van het ijkmoment, mede op basis van de verschillende adviezen en brieven van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). U heeft tot uiterlijk 1 september 2017 om uw reactie te geven over de (voorlopige) conclusie van deze analyse, welke in deze notitie is opgenomen.

In september 2017 vindt de definitieve besluitvorming plaats over de nut en noodzaak van een verdere aanpassing van het besluit. Uiterlijk 1 oktober 2017 zal de Tweede Kamer hierover worden geïnformeerd.

Op 6 september 2017 staat een ambtelijk overleg gepland tussen het ministerie en een vertegenwoordiging van de decentrale overheden in het aardbevingsgebied (de "kopgroep"). Daar is gelegenheid om verder te praten over deze analyse en de reactie vanuit de regio.

1. [Instemmingsbesluit](#) | advies SodM mei 2016

In september 2016 heeft het kabinet besloten de gaswinning voor de periode tot en met september 2021 vast te stellen op maximaal 24 miljard m³ per gasjaar (looptijd: 1 oktober t/m 30 september) in een gemiddeld jaar met ruimte voor maximaal 6 miljard m³ extra winning in een koud jaar. Op het moment van het nemen van dit besluit bleek uit de voorliggende adviezen dat een lager gaswinningsniveau zou leiden tot meer fluctuaties over het jaar in de winning, met een naar verwachting negatief effect op de seismiteit en daarmee de veiligheid.

2. [Bodemdaling en berekening schademethodiek](#) | advies SodM februari en mei 2017

Het rapport van NAM van 20 december 2016 over opgetreden en toekomstige bodemdaling en de reactie van SodM hierop van 17 februari 2017 hebben geen aanleiding gegeven om het instemmingsbesluit van 30 september 2016 te herzien en maakte daarom geen onderdeel uit van het wijzigingsbesluit van 24 mei 2017. Dit rapport wordt daarom nu niet meer meegenomen in deze analyse.

Het rapport van de NAM van 30 januari 2017 over de methodiek voor berekening van schade - die het gevolg kan zijn van geïnduceerde bevingen, voor de schadegrenstoestanden DS1, DS2 en DS3 - maakt deel uit van een tweeluik. Uiterlijk 1 november 2017 stuurt NAM een rapport waarin de methodiek is uitgewerkt voor het productieniveau als genoemd in het wijzigingsbesluit. Tevens wordt in het rapport een raming opgenomen van de factor MR(5), zijnde het schadedeel van de definitie van maatschappelijk risico. Eerder genoemde rapportage van NAM en de reactie van SodM van 30 mei 2017 geven vooralsnog geen reden om het wijzigingsbesluit te herzien.

3. [Wijzigingsbesluit op basis van nieuwe informatie](#) | advies SodM 13 april 2017

SodM heeft op 13 april 2017 een advies uitgebracht naar aanleiding van de ontwikkeling van de seismiteit in het Groningen gasveld en de mogelijkheden tot beheersing daarvan. Het aantal aardbevingen met een sterkte van meer dan 1 op de schaal van Richter is sinds 2013 meer dan gehalveerd, namelijk van 77 in 2013 naar 36 in 2016 en daarnaast is ook de sterkte van de aardbevingen afgenomen. Echter, sinds oktober 2016 is in het gebied rond Loppersum het aantal bevingen weer toegenomen.

Op grond van zijn bevindingen komt SodM tot een tweeledig advies. Het eerste deel van het advies ziet op de huidige situatie, waarin (in het gebied rond Loppersum) geen sprake is van

overschrijding van de grenswaarde van de aardbevingsdichtheid. Het tweede deel ziet op een situatie in de toekomst wanneer deze grenswaarde wel wordt overschreden.

Gelet op de toename van het aantal aardbevingen in het gebied rond Loppersum en het naderen van de grenswaarde aldaar, heeft het kabinet besloten om het productieplafond voor de gaswinning in Groningen ingaande het eerstvolgende gasjaar – start vanaf 1 oktober 2017 – met 10 procent te verlagen tot een niveau van 21,6 miljard m³. In dit besluit is tevens het advies van GTS betrokken, waaruit blijkt dat in een gemiddeld jaar nog vlak kan worden gewonnen met ruim 21 miljard m³¹ per jaar, in plaats van de eerder aangegeven 24 miljard m³ per jaar. Het wijzigingsbesluit is op 24 mei 2017 gepubliceerd.

Het wijzigingsbesluit, met alle onderliggende adviezen, rapporten en reacties heeft van 26 mei tot 7 juli 2017 ter inzage gelegen.

N.B. Het instemmingsbesluit en het wijzigingsbesluit zijn besproken tijdens de zitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State op 13 en 14 juli 2017. De uitspraak hieromtrent is aangekondigd voor half november 2017.

4. Meet en regelprotocol | advies SodM 30 juni 2017

Op 29 mei 2017 heeft NAM een meet- en regelprotocol ingediend. Dit protocol is ten genoegen van de Inspecteur-generaal der Mijnen. Dat blijkt uit de brief die SodM op 30 juni jl. aan de minister van Economische Zaken heeft verstuurd. Op 4 juli jl. is het meet- en regelprotocol en de appreciatie van SodM door de Minister van EZ naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierbij is aangegeven dat de aanbevelingen die in voorgenoemde brief staan opgenomen, worden bestudeerd en dat daarbij in overleg wordt gegaan met SodM en andere relevante partijen en dat de Kamer daarna wordt geïnformeerd.

5. Halfjaarlijkse rapportage seismiciteit | advies SodM 6 juli 2017

SodM heeft op 6 juli 2017 een brief gestuurd aan de Minister van EZ over de halfjaarlijkse rapportage van NAM over de ontwikkeling van de seismiciteit in Groningen. SodM concludeert daarin, dat de door NAM aangeleverde informatie in de meet- en monitoringrapportage van 1 mei 2017 geen nieuwe informatie bevat ten opzichte van het advies van 13 april 2017, die voor SodM een aanleiding zouden vormen om tot een ander of aanvullend advies te komen. SodM ziet ook geen reden om te adviseren aanvullende beheersmaatregelen te nemen op basis van de nu beschikbare informatie.

6. Conclusie

Op basis van bovenstaande wordt het advies van SodM van 6 juli 2017 overgenomen. Dat betekent dat het wijzigingsbesluit van 24 mei 2017 niet wordt herzien. Tevens zijn er geen aanwijzingen dat er - buiten het vervangen van het alarmeringssysteem van SodM door het meet- en regelprotocol van de NAM - op dit moment aanvullende maatregelen moeten worden genomen.

¹ Dat in een gemiddeld jaar kan worden volstaan met ruim 21 miljard m³ i.p.v. de eerder aangegeven 24 miljard m³ komt doordat optimalisaties mogelijk zijn gebleken: (1) betere benutting van de stikstofinstallaties en (2) hoogcalorisch gas dat zich onderin de bandbreedte voor hoogcalorisch gas bevindt met voorrang naar de stikstofinstallaties geleiden, waardoor er meer hoogcalorisch gas in laagcalorisch gas kan worden omgezet gegeven de hoeveelheid stikstof.